СТАТУТ
ЛІТАРАТУРНАЙ ПРЭМІІ ІМЯ ЕЖЫ ГЕДРОЙЦА
(далей па тэксце – Статут Прэміі)

I. ЛІТАРАТУРНАЯ ПРЭМІЯ ІМЯ ЕЖЫ ГЕДРОЙЦА: АСНОЎНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

1.1. Арганізатарамі конкурсу Літаратурнай прэміі імя Ежы Гедройца (далей па тэксце – «Прэмія») з'яўляюцца рэспубліканскае грамадскае аб'яднанне «Беларускі ПЭН-цэнтр» (далей па тэксце – «Беларускі ПЭН-цэнтр»), грамадскае аб'яднанне «Саюз беларускіх пісьменнікаў» (далей па тэксце – «Саюз беларускіх пісьменнікаў») (усе разам далей па тэксце – «Аргкамітэт Прэміі»), пры падтрымцы Амбасады Рэспублікі Польшча і Польскага Інстытута ў Мінску. Аргкамітэт Прэміі ў сваёй дзейнасці кіруецца Статутам Прэміі і заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, якое датычыцца тэматыкі конкурсу Прэміі.

1.2. Мэты Прэміі:
1.2.1. вызначэнне найлепшых празаічных кніг на беларускай мове
1.2.2. ушанаванне памяці Ежы Гедройца – публіцыста, палітыка, паслядоўнага прыхільніка добрасуседскіх зносінаў паміж Польшчай і Беларуссю, Літвой, Украінай;
1.2.3. падтрымка актуальных беларускіх пісьменнікаў, спрыянне выхаду іх творчасці на міжнародны ўзровень.
1.2.4. спрыянне паглыбленню польска-беларускіх стасункаў у галіне культуры, папулярызацыя сучаснай беларускай літаратуры ў Беларусі і Польшчы;

1.3. Прэмія прысуджаецца штогод за найлепшую арыгінальную кнігу, напісаную на беларускай мове, у жанрах мастацкай і дакументальнай прозы і выдадзеную ўпершыню ў папяровым ці электронным выглядзе ў годзе, што папярэднічае году намінацыі на гэтую прэмію.

1.3.1. Выдадзенай упершыню лічыцца кніга, больш за 50% зместу якой публікуецца ў кнізе першы раз.

1.4. У спрэчных выпадках наконт допуска кнігі па жанры, мове, арыгінальнасці каардынатар Прэміі можа звярнуцца да Журы прэміі, якое вырашыць, ці адпавядае кніга патрабаванням, прапісаным у Статуце.

1.5. Кніга, якая намінуецца на конкурс Прэміі, павінна быць выдадзеная ў папяровым або электронным варыянце паміж 1 студзеня і 31 снежня каляндарнага года, за які быў абвешчаны конкурс Прэміі. Калі кніга, якая намінуецца на конкурс Прэміі, выйшла паміж 1 студзеня і 31 снежня каляндарнага года, за які быў абвешчаны конкурс, але з нейкай прычыны не ўдзельнічала ў Прэміі, то яна можа падавацца ў наступным каляндарным годзе.

1.6. Для ўдзелу ў конкурсе Прэміі адсутнічаюць абмежаванні для аўтараў кніг паводле ўзросту, грамадзянства, месца жыхарства і месца публікацыі твораў. Намінуюцца кнігі жывых аўтараў.

1.7. Парадак рэалізацыі конкурсу Прэміі на бягучы год, працэдуры прыёму заявак, а таксама ўзнагароды пераможцам вызначаюцца Рэгламентам Прэміі, які зацвярджаецца Аргкамітэтам Прэміі, з'яўляецца *Дадаткам №1* да Статута і можа змяняцца на працягу правядзення конкурсу Прэміі.

II. ЭТАПЫ ПРЭМІІ

2.1. Конкурс Прэміі складаецца з наступных этапаў:
Першы этап: прыём заявак і кніг Аргкамітэтам на конкурс Прэміі;
Другі этап: публічнае абвяшчэнне Поўнага спісу кніг, прынятых да ўдзелу ў конкурсе Прэміі;
Трэці этап: публічнае абвяшчэнне Доўгага спісу кніг-намінантаў конкурсу Прэміі;
Чацвёрты этап: публічнае абвяшчэнне Кароткага спісу кніг-фіналістаў конкурсу Прэміі;
Пяты этап: абвяшчэнне і ўрачыстая цырымонія ўзнагароджання лаўрэата/лаўрэатаў Прэміі.

2.2. З удзелу ў конкурсе Прэміі выключаюцца кнігі, аўтарамі ці суаўтарамі якіх з'яўляюцца сябры Аргкамітэту Прэміі, Журы Прэміі, Каардынатар Прэміі і/ці асобы, якія маюць дачыненне да падліку галасоў.

2.3. Лаўрэат, які атрымаў галоўную прэмію, не можа ўдзельнічаць у якасці намінанта ў наступных дзесяці сезонах Прэміі.

2.4. Заяўляць кнігі на конкурс Прэміі ўпаўнаважаныя:
а) выдавецтвы;
б) сябры Журы Прэміі;
в) сябры Аргкамітэта Прэміі;
г) творчыя аб'яднанні, культурніцкія інстытуцыі, літаратурныя СМІ.

Форма і змест заяўкі на конкурс Прэміі, а таксама адрас, на які неабходна дасылаць заяўкі, вызначаны ў пп. 3,4,5 Рэгламенту.

2.5. Іншыя фізічныя і юрыдычныя асобы (у тым ліку самі аўтары) могуць падаваць прапановы для падачы заявак у Аргкамітэт Прэміі. Аргкамітэт Прэміі можа адмовіць або прыняць прапанову і дазволіць падачу заяўкі на конкурс Прэміі ў адпаведнасці з п. 2.4. Статута і п.3 Рэгламента Прэміі.

2.6. Кнігу, якая заяўленая да ўдзелу ў конкурсе Прэміі, можна выключыць з удзелу паводле жадання самога аўтара кнігі падчас прыёму заявак ці на этапе Поўнага спісу. Для гэтага аўтару неабходна накіраваць пісьмовую просьбу на адрас Аркамітэта прэміі. Калі кніга мае некалькі аўтараў і іх жаданні адносна ўдзелу/няўдзелу ў конкурсе Прэміі разыходзяцца, то рашэнне адносна ўдзелу/няўдзелу кнігі ў конкурсе Прэміі прымае Аргкамітэт.

2.7. У конкурсе можа ўдзельнічаць любая колькасць кніг аднаго аўтара.

2.8. Уладальнікі аўтарскіх правоў захоўваюць аўтарскія правы на свае творы. Дасылаючы творы на конкурс або выказваючы згоду на ўдзел, праваўладальнікі пагаджаюцца з умовамі конкурсу і перадаюць арганізатарам конкурсу неабмежаваныя невыключныя маёмасныя правы на выкарыстанне вокладак і фрагментаў твораў (да 10 тысячаў знакаў) у сувязі з конкурсам без якой-кольвек узнагароды. Самі творы могуць захоўвацца ў архівах конкурсу.

III. АРГКАМІТЭТ ПРЭМІІ

3.1. Аргкамітэт Прэміі складаецца са старшыні Беларускага ПЭН-цэнтра, старшыні Саюза беларускіх пісьменнікаў (або з іншых прадстаўнікоў вышэйзгаданых арганізацый, дэлегаваных у Аргкамітэт), а таксама асобы, якую абіраюць кіраўнікі вышэйзгаданых арганізацый шляхам кансэнсусу.

3.2. Аргкамітэт Прэміі прызначае Каардынатара Прэміі – асобу, якая каардынуе працу Аргкамітэта Прэміі, Журы Прэміі і ўсяго прэміяльнага працэсу. У некаторых выпадках пасада і абавязкі Каардынатара могуць быць падзеленыя паміж некалькімі асобамі.

3.3. Каардынатар не мае права голасу пры выбары лаўрэатаў Прэміі. Абавязкі каардынатара Прэміі вызначаюцца *Дадаткам №2*.

3.4. Перад абвяшчэннем прыёму кніг на конкурс Аргкамітэт Прэміі зацвярджае Рэгламент Прэміі на бягучы год.

3.5. Аргкамітэт Прэміі прымае рашэнні на падставе Статута Прэміі і Рэгламенту Прэміі на бягучы год. Па пытаннях, не ўрэгуляваных Статутам і Рэгламентам, Аргкамітэт Прэміі прымае рашэнні, кіруючыся прынцыпам слушнасці, характарам Прэміі і яе падставаў.

3.6. Склад Аргкамітэта можа пашырацца. Новых кандыдатаў у чальцы Аргкамітэта могуць прапаноўваць дзейныя сябры Аркамітэта. Новыя сябры прымаюцца толькі кансэнсусам.

3.7. Сяброўства арганізацыі ў Аргкамітэце можа быць прыпыненае па ўласным жаданні або ў выпадку абгрунтаванага рашэння Аргкамітэта (рашэнне аб гэтым прымаецца не менш чым ⅔ галасоў ад агульнага колькаснага складу Аргкамітэта).

3.8. Сябры Аргкамітэта абавязаныя захоўваць у таямніцы пытанні ходу пасяджэнняў і галасавання Журы.

IV. ЖУРЫ ПРЭМІІ

4.1. Колькасць сябраў Журы Прэміі кожны год вызначаецца Аргкамітэтам Прэміі.

4.2. Сябры Журы Прэміі прызначаюцца Аргкамітэтам Прэміі.

4.3. Сябры Аргкамітэта Прэміі не маюць права абірацца ў Журы Прэміі.

4.4. Працу Журы Прэміі курыруе Каардынатар Прэміі ў шчыльнай супрацы з Аргкамітэтам Прэміі.

4.5. Сяброўства ў Журы Прэміі заканчваецца а) з уручэннем узнагароды, б) калі сябра Журы Прэміі не мае магчымасці выконваць свае абавязкі далей, в) калі падае афіцыйную пісьмовую адмову на адрас Аргкамітэта Прэміі, г) у выніку парушэння Статута або Рэгламента Прэміі. У гэтым выпадку Аргкамітэт Прэміі можа прызначыць новага сябра Журы Прэміі.

V. ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ СЯБРАЎ ЖУРЫ ПРЭМІІ

5.1. Сябры Журы Прэміі абавязаныя прачытаць усе кнігі, прынятыя да ўдзелу ў конкурсе Прэміі, і прысутнічаць на пасяджэннях Журы.

5.2. Прысутнасць сябраў Журы на пасяджэннях Журы ў абгрунтаваных выпадках можа адбывацца ў фармаце відэа- або аўдыяканферэнцый. Сябра Журы, які не мае магчымасці прыняць удзел у пасяджэнні, можа прадставіць Каардынатару пісьмова свае прапановы, у адпаведнасці з мэтай і прадметам дадзенага пасяджэння.

5.3. Кожны з сябраў Журы Прэміі абавязаны зацвердзіць Поўны, Доўгі і Кароткі спіс кніг, якія прэтэндуюць на Прэмію, лаўрэатаў Прэміі ў адпаведнасці з працэдурамі, прынятымі Статутам і Рэгламентам.

5.4. Сябры Журы абавязаныя захоўваць у таямніцы пытанні ходу пасяджэнняў, галасаванняў і абмеркаванняў. Сябры Журы абавязаныя захоўваць у таямніцы прынятыя падчас пасяджэнняў рашэнні да моманту іх афіцыйнага абвяшчэння.

5.5. Сябры Журы абавязаныя не перадаваць нікому перасланыя ім электронныя версіі кніг, пададзеных на Конкурс. Папяровыя кнігі, пададзеныя на конкурс Прэміі, з’яўляюцца ўласнасцю Аргкамітэта Прэміі.

5.6. Сябры Журы прымаюць рашэнні на пасяджэннях на падставе Статута Прэміі і Рэгламента прэміі на бягучы год.

5.7. Па пытаннях, не ўрэгуляваных Статутам і Рэгламентам, Журы прымае рашэнні згодна з уласным меркаваннем, кіруючыся прынцыпамі слушнасці, характарам прэміі і яе падстаў.

5.8. Абмеркаванні Журы Прэміі падчас пасяджэнняў і прынятыя рашэнні фіксуюцца ў протаколах пасяджэнняў.

5.9. Для вырашэння спрэчных пытанняў сябры Журы Прэміі могуць ініцыяваць скліканне дадатковага пасяджэння Журы Прэміі і прадстаўнікоў Аргкамітэта Прэміі. За прыняцце рашэння пра дадатковае пасяджэнне павінна прагаласаваць мінімум 2 (два) сябры Журы Прэміі.

5.10. Паседжанні журы могуць запісвацца ў аўдыя- ці відэафармаце для патрэбаў складання пратакола, а таксама для архіва ПЭНа.

VI. МЕХАНІЗМ ГАЛАСАВАННЯ І ВЫЗНАЧЭННЯ ЛАЎРЭАТАЎ

6.1. Механізм і этапы галасавання за лаўрэатаў Прэміі ўключаюць:
6.1.1. Журы Прэміі павінна вызначыць Доўгі спіс кніг-намінантаў конкурсу Прэміі (далей па тэксце - «Доўгі спіс»), які складаецца з 12 (дванаццаці) кніг, Кароткі спіс кніг-фіналістаў конкурсу Прэміі (далей па тэксце - «Кароткі спіс»), які складаецца з 6 (шасці) кніг, а таксама лаўрэатаў Прэміі, чые кнігі займаюць першае, другое і трэцяе месцы конкурсу Прэміі адпаведна.

6.1.2. Першае, другое і трэцяе месцы не могуць дзяліцца, кожнае месца можа займаць толькі адна кніга. Лаўрэатам-пераможцам Прэміі можа быць толькі адзін аўтар (аўтарскі калектыў) адной найлепшай кнігі, якая займае першае месца ў конкурсе Прэміі паводле рашэння Журы Прэміі. У працэсе конкурсу Прэміі таксама вызначаюцца лаўрэаты, чые кнігі атрымліваюць другое і трэцяе месцы адпаведна.

6.1.3. Галасаванне адбываецца наступным чынам: сябры Журы Прэміі збіраюцца на пасяджэнні, абмяркоўваюць і абіраюць Доўгі (12 пазіцый) і Кароткі (6 пазіцый) спісы Прэміі шляхам адкрытага галасавання (пасля абмеркавання) простай большасцю галасоў.

6.1.4. Калі за апошняе месца ў Доўгім і Кароткім спісе спаборнічае некалькі кніг, па іх праводзіцца дадатковае абмеркаванне і галасаванне. Кожны з сябраў журы мае 1 (адзін) голас, які аддаецца за адну з кніг, што прэтэндуюць на апошняе месца.

6.2. Механізм выбару лаўрэатаў Прэміі прадугледжвае вызначэнне кніг, якія займаюць першае, другое і трэцяе месцы, што адбываецца пры абавязковай асабістай прысутнасці сябраў Журы Прэміі і шляхам кансэнсусу (ці ў выпадках неправадольных супярэчнасцяў - кансэнсусу мінус адзін). Сябры Журы абавязаны падпісаць выпіску з пратакола фінальнага пасяджэння (або дэкларуюць свой подпіс анлайн)..

VII. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

7.1. Змены ў Статут уносяцца і зацвярджаюцца Аргкамітэтам Прэміі. Статут пачынае дзейнічаць з даты зацвярджэння яго Аргкамітэтам Прэміі.

ДАДАТАК №1
да Статута
Літаратурнай прэміі
імя Ежы Гедройца

РЭГЛАМЕНТ ПРАВЯДЗЕННЯ
ЛІТАРАТУРНАЙ ПРЭМІІ ІМЯ ЕЖЫ ГЕДРОЙЦА
Ў 2020 ГОДЗЕ

1. Тэрміны правядзення паасобных этапаў Прэміі вызначаюцца цягам прэміяльнага сезону, інфармацыя пра тэрміны абвяшчаецца на сайце і ў сацсетках Беларускага ПЭН-цэнтра, Саюза беларускіх пісьменнікаў і распаўсюджваецца сярод СМІ.

2. У 2020 годзе для лаўрэатаў Літаратурнай прэміі імя Ежы Гедройца (далей па тэксце – «Прэмія») прадугледжана наступнае ўзнагароджанне:
2.1. першае месца: грашовая ўзнагарода ў памеры мінімум 11 000 беларускіх рублёў за выняткам усіх неабходных падаткаў; памер прызавога фонду можа павялічвацца, калі цягам прэміяльнага сезону будуць далучацца фундатары;
2.2. другое месца: прыз можа быць вызначаны цягам прэміяльнага сезону;
2.3. трэцяе месца: прыз можа быць вызначаны цягам прэміяльнага сезону.

3. Заяўка на Прэмію павінна ўтрымліваць наступныя звесткі і матэрыялы:
3.1. інфармацыя пра намінатара, што вылучае кнігу на Прэмію: імя, прозвішча ці назва арганізацыі, кантактныя нумары тэлефонаў, e-mail;
3.2. кароткая творчая біяграфія аўтара (або кожнага з калектыву суаўтараў) і кантактныя нумары тэлефонаў, e-mail;
3.3. поўная назва, выдавецтва, месца і год выдання і ISBN кнігі;
3.4. кніга ў электроннай версіі і ад 2 да 7 папяровых асобнікаў кнігі (калі яна выходзіла на паперы).
3.5. выява вокладкі кнігі ў электроннай версіі (фармат jpg, png).

4. Заяўкі на конкурс Прэміі неабходна дасылаць:
а) запаўняючы гугл-форму, спасылка на якую будзе змешчаная ў інфармацыі пра абвяшчэнне Прэміі
б) электронныя асобнікі кніг і выявы вокладак (калі яны не былі загружаныя ў гугл-форму) павінны быць дасланыя на адрас электроннай пошты giedroyc.by@gmail.com з пазнакай “Прэмія Гедройца 2020”;
в) папяровыя асобнікі кніг неабходна перадаць у Беларускі ПЭН-цэнтр (адрас: вул. Залатая горка, 2, 101). Дамовіцца на сустрэчу і атрымаць код ад дамафона можна па тэлефоне +375 29 2012659.

5. Тэрмін прыняцця заявак заканчваецца датай, вызначанай у інфармацыі пра абвяшчэнне Прэміі. У абгрунтаваных выпадках тэрмін прыняцця заявак можа быць працягнуты. На вызначаную дату (да 23:59 па беларускім часе) усе заяўкі мусяць быць атрыманыя Аргкамітэтам Прэміі. Няпоўныя заяўкі і заяўкі, якія паступяць пазней за гэтую дату, прымацца да ўдзелу ў конкурсе Прэміі не будуць.
6. Кнігі, атрыманыя для намінавання на Прэмію, не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца.